

ระเบียบวิธีการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าที่ได้กล่าวมาแล้วในเบื้องต้น จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานไว้สำหรับวิธีการเปลี่ยนแปลงความรู้ และทัศนคติ เกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการอบรมจากกลุ่มประชาชนจำนวน 4 กลุ่มใน 4 ครั้งด้วยกันคือ

ครั้งที่หนึ่ง ในวันที่ 23-24 มีนาคม 2528 ที่ตำบลเขาหินซ้อน
อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ครั้งที่สอง ในวันที่ 27-28 เมษายน 2528 ที่ตำบลบ้านซ่ง
อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ครั้งที่สาม ในวันที่ 25-26 พฤษภาคม 2528 ที่ตำบลวังเย็น
กิ่งอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ครั้งที่สี่ ในวันที่ 29-30 มิถุนายน 2528 ที่ตำบลหมอนทอง
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

แบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ Quasi-Experimentation โดยวัดประสิทธิภาพของการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎรแก่ประชาชนในชนบท 4 กลุ่มของจังหวัดฉะเชิงเทรา คือ ที่อำเภอพนมสารคาม 2 กลุ่ม กิ่งอำเภอแปลงยาว 1 กลุ่ม และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 1 กลุ่ม ในเชิงการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ ภายหลังจากที่ได้เปิดรับการเผยแพร่กฎหมายในโครงการเผยแพร่กฎหมายแก่ประชาชนในชนบท จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยศึกษาในรูปแบบการวิจัยแบบ One-group Pretest Posttest Design ดังนี้

	t_1	t_2	t_3
P_1	M_1	X_f	M_2

P_1	หมายถึง	กลุ่มประชากรกลุ่มเดียวกันในการวิจัยครั้งนี้
M_1	หมายถึง	การวัดความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎรก่อนการให้ความรู้ในเรื่องเดียวกัน
X_f	หมายถึง	การให้กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้เรื่องกฎหมายทะเบียนราษฎร โดยรูปแบบการใช้สื่อบุคคลบรรยาย และแจกเอกสารประกอบ
M_2	หมายถึง	การวัดความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร ภายหลังจากการใช้สื่อบุคคลบรรยาย และแจกเอกสารประกอบ
t_1, t_2, t_3	หมายถึง	ลำดับเวลา ก่อน และ หลัง

ประชากรที่ทำการศึกษา

เป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในเขตชนบทของอำเภอพนมสารคาม กิ่งอำเภอแปลงยาว และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว

การสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ทำการเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการเจาะจง (Purposive Sampling) คือเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการถ่ายทอดความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอพนมสารคาม กิ่งอำเภอแปลงยาว และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ด้วยเหตุผลคือ ต้องการศึกษาระสิทธิภาพของการเผยแพร่ความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎรตามโครงการเผยแพร่กฎหมายแก่ประชาชนในชนบท จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายไว้ชัดเจนแน่นอนแล้ว นอกจากนี้ประชากรในเขตพื้นที่ดังกล่าวยังมีลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคม และความตื่นตัวในการเปิดรับการสื่อสารแตกต่างกัน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ "ขอบเขตการวิจัย"

หนึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 เขตที่ทำการศึกษานี้ ได้รับการอบรมความรู้
กฎหมายทะเบียนราษฎรจากคณะผู้อบรมชุดเดียวกันในเนื้อหาเดียวกันหมด

กลุ่มตัวอย่าง

คือประชาชนที่เป็นผู้นำชุมชนหรือผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ
เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร ซึ่งมีถิ่นฐานอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอ
พนมสารคาม จำนวน 20 คน และ 34 คน โดยศูนย์กลางเผยแพร่อยู่ที่ตำบลเขา-
หินซ้อน และตำบลบ้านช่อง ตามลำดับ สำหรับกิ่งอำเภอแปลงยาว จำนวน 32 คน
ศูนย์กลางการเผยแพร่อยู่ที่ตำบลวังเย็น และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จำนวน 46 คน มี
ตำบลหมอนทอง เป็นศูนย์กลางการเผยแพร่ รวมทั้งหมดเป็น 132 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรปฏิบัติการ
ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคม	เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพ สมรส ฐานะในครอบครัว ระดับ การศึกษา ระดับรายได้ ประเภท ของอาชีพ ลักษณะการครอบครอง ที่ดิน การได้รับการยอมรับหรือ การเป็นผู้นำชุมชน และการเป็น สมาชิกของกลุ่มสังคม การเปิดรับสื่อมวลชนประเภท วิทยุ หนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ การเปิดรับสื่อบุคคล ได้แก่ การ เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม และการมีประสบการณ์ภายนอก

 ตัวแปรอิสระ

 ตัวแปรปฏิบัติการ

สังคม (การเดินทางออกนอกท้องถิ่น)
 และการเปิดรับเนื้อหากฎหมายจากสื่อ
 มวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ และวิทยุ
 ค่าคะแนนตามระดับความรู้ และทัศนคติ
 เกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการทำ Pretest และ Posttest โดยใช้คำถามในการวัดความรู้และทัศนคติชุดเดียวกัน ดังนี้

แบบสอบถาม Pretest แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. เป็นคำถามเกี่ยวกับตัวแปรทาง เศรษฐกิจและสังคม
2. เป็นคำถามเกี่ยวกับการ เปิดรับสื่อ
3. เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร
4. เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อกฎหมายทะเบียนราษฎร

แบบสอบถาม Posttest แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร
2. เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อกฎหมายทะเบียนราษฎร
3. เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อวิธีการใช้ ความรู้

ซึ่งในแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ประกอบด้วยคำถามทั้งที่เป็นคำถามปลายปิด (Close-ended questions) โดยใช้ Rating Scale และคำถามปลายเปิด (Open-ended questions) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

เนื่องจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ส่วนหนึ่ง เป็นคำถามในการวัดความรู้ของกลุ่มผู้เข้ารับการเผยแพร่กฎหมายทะเบียนราษฎร ซึ่งได้รับการแนะนำและผ่านการพิจารณา โดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานิติศาสตร์ จึงถือได้ว่ามีความเที่ยงตรงในค่านี้อา

และเพื่อให้แบบสอบถามมีความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุดก่อนที่จะนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง จึงได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วไปทดสอบ กับกลุ่มประชาชนชนบทที่ได้รับการเผยแพร่ความรู้กฎหมายทะเบียนราษฎรในเขตอำเภออื่นของจังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 25 คน คือที่ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต เพื่อพิจารณาหาข้อบกพร่องและหาค่าความเชื่อมั่นของคำถามโดยใช้สูตร

$$KR_{21-r_{tt}} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\bar{x}(n-\bar{x})}{ns^2}\right) \quad \text{ตลอดจนการใช้ภาษาในแบบสอบถาม}$$

r_{tt}	ค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม	
n	จำนวนข้อของแบบสอบถาม	
\bar{x}	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งฉบับ	
s^2	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ	
	ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบความรู้	.676
	ค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบทัศนคติ	.691

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวัดการเปลี่ยนแปลง ในระดับความรู้และทัศนคติ โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มคือ

- กลุ่มที่หนึ่ง ในวันที่ 23-24 มี.ค. ที่ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม
 กลุ่มที่สอง ในวันที่ 27-28 เม.ย. ที่ตำบลบ้านซ่ง อำเภอพนมสารคาม
 กลุ่มที่สาม ในวันที่ 25-26 พ.ค. ที่ตำบลวังเย็น กิ่งอำเภอแปลงยาว
 กลุ่มที่สี่ ในวันที่ 29-30 มี.ย. ที่ตำบลหมอนทอง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว

โดย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของแต่ละกลุ่มก่อนเริ่มการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎรเป็นการทำ Pretest และเก็บข้อมูลหลังจากเสร็จสิ้นการเผยแพร่ กฎหมายเป็นเรื่องเดียวกัน เป็นการทำให้ Posttest

ทั้งนี้ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบสอบถามที่ได้เตรียมคำถามไว้เรียบร้อยแล้ว (Standardized Interview) ซึ่งมีทั้งคำถามปิดและคำถามเปิดด้วยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ซึ่งเผชิญหน้ากับผู้ถูกสัมภาษณ์โดยเฉพาะ เป็นวิธีที่ดีที่สุดและได้ผลมาก (1 : 167)

กรรมวิธีทางข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมแล้วได้ผ่านการทำบรรณาธิกรณ (manual editing) และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x (Statistical Package Program for the Social Sciences) ในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับ ทิวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อวิธีการเผยแพร่ความรู้ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
4. ทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงในระดับความรู้ และทัศนคติก่อนและหลังการเผยแพร่ โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ย (T-test)

5. ทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ทัวแปร
ทางเศรษฐกิจและสังคม และ การเปิดรับสื่อ กับการมีความรู้
และทัศนคติที่มีเกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎร โดยใช้สถิติ Pearson Correlation,
Point-Biserial Correlation และ χ^2 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของตัวแปร

สำหรับการวิเคราะห์ที่โดยสถิติ Point-Biserial Correlation

ใช้สูตรดังนี้

$$R_{pb} = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_0}{S_x} \sqrt{\frac{n_1 n_0}{n(n-1)}}$$

R_{pb}	=	ค่าสหสัมพันธ์
\bar{X}_1	=	ค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร x เฉพาะกลุ่มที่คะแนน $x=1$
\bar{X}_0	=	ค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร x เฉพาะกลุ่มที่คะแนน $x=0$
S_x	=	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร x ทั้งหมด
n_1	=	จำนวนคนที่ได้คะแนน $x=1$
n_0	=	จำนวนคนที่ได้คะแนน $x=0$
n	=	จำนวนคนทั้งหมด

แล้วนำค่าที่ได้ไปเทียบกับค่าในตาราง